

ALLEEN KLEINSCHALIGE VERGISTING GROEIT NOG

Onlangs publiceerde Biogas-E het Voortgangsrapport 2016, dat de stand van zaken weergeeft over de anaerobe vergisting in Vlaanderen in 2015. Eind 2015 telde Vlaanderen 41 grote vergistingsinstallaties, met een totale vergunde verwerkingscapaciteit van 2.597.000 ton/jaar, en een totaal geïnstalleerd elektrisch vermogen van 104,82 MWe. Het aantal installaties in werking stagneert de laatste jaren. De enige niche waar wel nog groei valt waar te nemen, is de kleinschalige vergisting. Eind 2015 waren er 76 units, dit zijn er 12 meer dan in 2014. – *Véronique De Geest, Bram De Keulenaere & Jonathan De Mey, Biogas-E*

De Belgische doelstelling inzake hernieuwbare energie bestaat erin om volgens richtlijn 2009/28/EC tegen 2020 13% van het bruto finaal energiegebruik in te vullen met hernieuwbare energiebronnen. Deze 13% vertegenwoordigt een absolute waarde van meer dan 4 miljard ton petroleum-equivalent. Om deze federale doelstelling te halen, verbindt het Vlaams gewest zich ertoe het aandeel hernieuwbare energiebronnen in 2020 te brengen op 2,2 miljard ton petroleum-equivalent. Dit komt overeen met 25.074 GWh groene energie.

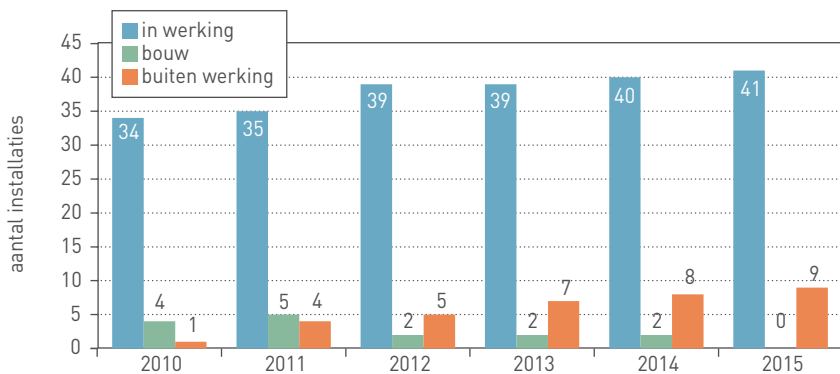
Alle hens aan dek

Alle hernieuwbare energietechnologieën zullen hun steentje moeten bijdragen om

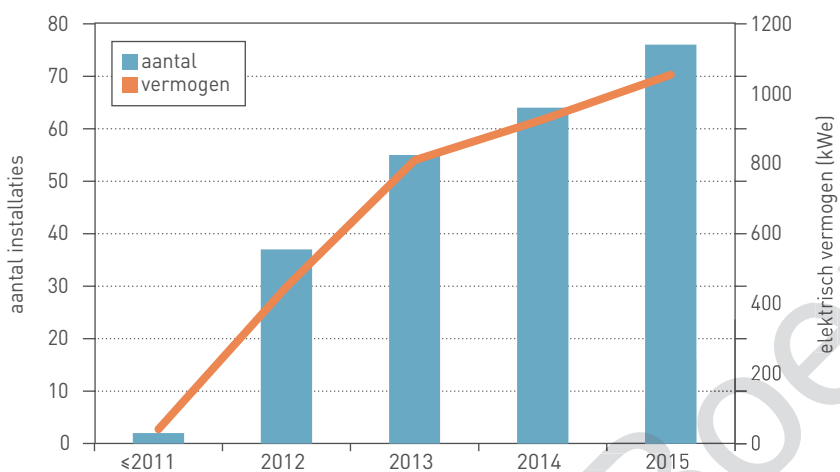
.....
Zon en wind hebben hun plaats in een hernieuwbare toekomst maar kunnen geen netstabiliteit creëren.
.....

deze doelstellingen te halen. Een combinatie van verschillende alternatieven zal moeten leiden tot een gebalanceerde mix die voor een stabiele energievoorziening kan zorgen. Zon en wind zijn duurzaam en hebben hun plaats in een hernieuwbare toekomst, maar ze zijn eigenlijk niet in staat om de nodige netstabiliteit te

creëren. Hun energieproductie volgt immers de weersomstandigheden en de seizoenen. Er zijn dus ook technieken nodig om de pieken en dalen uit te vlakken. Dankzij de continue toevoer van biomassa kan energieproductie via anaerobe vergisting door het jaar stabiel gehouden worden. Daarom is de groenestroomproductie per geïnstalleerd vermogen groter dan voor weersafhankelijke technologieën zoals wind. Biogas, gevormd uit organisch afval (mest, nevenstromen uit voedingsindustrie en gft) door anaerobe vergisting, leverde in 2015 met 751 GWh een significante bijdrage aan de productie van groene stroom in Vlaanderen. Dit zijn voorlopige cijfers.

Figuur 1 Aantal grote agrarische, industriële en gft-installaties in Vlaanderen in de periode 2010-2015 - Bron: Biogas-E

Figuur 2 Cumulatieve toename in aantal en elektrisch vermogen voor kleinschalige biogasinstallaties in Vlaanderen in de periode 2010-2015 - Bron: Biogas-E

Voor biogas werd een subdoelstelling vastgelegd van 760 GWh groenestroomproductie tegen 2020. Je kan echter enkele bedenkingen maken bij de prognose en bij het verdere verloop van de productie na 2020. In de eerste plaats houdt de prognose enkel rekening met een stabiele groei, maar niet met stopzettingen van biogasinstallaties. De bezorgdheid van Biogas-E is dat deze cijfers dus mogelijk een overschatting geven. Het feit dat subsidiëring beperkt is tot 10 jaar exploitatie zal voor vele biogasbedrijven cruciaal zijn. Dan wordt immers bepaald of ze verder groenestroomcertificaten zullen ontvangen of niet. Bij het opteren voor verlenging van de subsidieperiode zal dan duidelijk moeten worden of men verder blijft uitbaten. 2017 en 2018 worden in dat verband belangrijke jaren voor de biogassector. Een bijkomend vermogen in nieuwe projecten kan worden tenietgedaan door het verdwijnen van bestaande installaties die 10 jaar in uitbating zijn. Daarom zou het nog moeilijk kunnen worden om de biogasdoelstelling tegen

2020 te realiseren. Vanuit de beroepsfederatie FeBiGa werd, naar aanleiding van de laatste evaluatie van de doelstellingen door het Vlaams Energieagentschap (VEA), een 'reactienota' verspreid met de prognose voor de biogassector tot 2030, op basis van individuele bedrijfsgegevens. Naast de tienjarige steuntoekenning zijn ook de verlengingen op basis van vollasturen en de eerste vijfjarige periode in rekening gebracht. Dit leidt tot een herwerkte prognose waarin vanaf 2018 de geproduceerde groene stroom uit biogas daalt. Deze negatieve trend zet zich in de herrekenende prognose door tot 2030, het punt waarop de biogassector nagenoeg verdwenen zou kunnen zijn. Biogas-E houdt een pleidooi om de productiesteun voor bestaande vergisters te verlengen. Bij anaerobe vergisting wordt hernieuwbare energie geproduceerd uit afval van lokale oorsprong, met een energetisch rendement van meer dan 85% in de vorm van stroom en warmte. Organisch materiaal (afval) wordt door micro-organismen omgezet naar biogas, dat zo'n 55 à

60% methaan bevat. Zo wordt 'hernieuwbaar' aardgas gevormd. Daarenboven kan het restproduct digestaat rechtstreeks gebruikt worden als bemesting in de land- en tuinbouw of verder worden verwerkt tot compost. Op deze manier kan biogasproductie niet enkel instaan voor een deel van onze hernieuwbare energievoorziening maar ook rechtstreeks bijdragen aan de Vlaamse klimaatdoelstellingen.

Naast de bestaande hernieuwbare energieproductie en de daaraan gerelateerde reductie in broeikasgasemissies (door het vervangen van fossiele brandstoffen) zijn er ook extra reducties van deze broeikasgasemissies die anaerobe vergisting uniek maken als hernieuwbare energietechnologie. Om deze redenen scoort anaerobe vergisting veruit het best van alle hernieuwbare energietechnologieën als de reductie in CO₂-equivalent per eenheid geproduceerde energie wordt uitgedrukt. Door de vele voordelen en de verbondenheid met de landbouwsector is anaerobe vergisting een belangrijke technologie om de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen te verminderen. In de toekomst zullen diverse duurzame energiebronnen samen moeten werken om in toenemende mate fossiele brandstoffen en nucleaire energie te kunnen vervangen. Anaerobe vergisting heeft een veel groter potentieel dan algemeen wordt aangenomen.

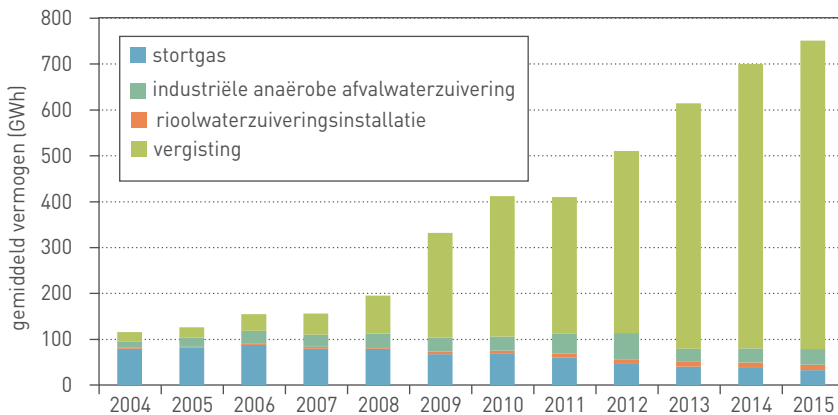
Wat is de stand van zaken in Vlaanderen?

Eind 2015 telde Vlaanderen 41 grote vergistingsinstallaties, met een totale vergunde verwerkingscapaciteit van 2.597.000 ton/jaar, en een totaal geïnstalleerd vermogen van 104,82 MWe. Het aantal installaties in werking stagneert de laatste jaren. Sinds 2012 blijft de sector hangen op 39 à 41 grote agrarische, industriële en gft-vergisters (figuur 1). Er worden wel nieuwe installaties opgestart, maar jammer genoeg zijn er evenveel installaties die technische of administratieve problemen ondervinden, of in een overnamefase zitten. De enige niche waar wel nog groei valt waar te nemen, is de kleinschalige vergisting. Eind 2015 waren er 76 units, 12 meer dan in 2014 (figuur 2).

Een belangrijke vaststelling is dat de vergunde verwerkingscapaciteit voor het eerst stagneert. De gemiddelde verwerkingscapaciteit daalt, omdat er één 'kleinere' installatie meer is tegenover vorig jaar. De stijgende lijn van de vorige jaren wordt voor het eerst afgebogen. Voor het elektrisch vermogen wordt

dezelfde evolutie vastgesteld. Het totaal elektrisch vermogen stagneert, waarbij het gemiddeld vermogen lichtjes daalt. Momenteel kan enkel een inschatting gegeven worden van de totale bruto groenestroomproductie uit biogas. Voor het jaar 2015 is dit 751 GWh. Dit is een toename van 51 GWh ten opzichte van

technieken kunnen implementeren en vergisting gaandeweg verder zullen professionaliseren in Vlaanderen. De praktijk leert dat de certificaatgerechtigde periode van 10 jaar te kort is. Een verlenging kan wel worden aangevraagd, maar de procedure kan pas laat worden opgestart. Met de huidige me-

Figuur 3 Bruto groenestroomproductie uit diverse biogastechnologieën in GWh - Bron: VEA 2016

vorig jaar, wat overeenkomt met een stijging van 7,3%. Dit zijn voorlopige cijfers. Ondanks het feit dat het aantal installaties stagneert, stijgen de productiecijfers wel. Dit betekent dat de vergistingsinstallaties efficiënter werken en hun capaciteit beter invullen (figuur 3). Het gemiddelde kostenplaatje voor exploitatie, aankoop van bedrijfsrestafval en afzet van digestaat, ten aanzien van de potentiële inkomsten (groenestroomcertificaten, warmtekrachtcertificaten en elektriciteit), rekening houdend met noodzakelijke vervangingsinvesteringen, maakt duidelijk dat de levensvatbaarheid na 10 jaar exploitatie nihil is voor een groot deel van de sector. Er is zeker geen ruimte voor de implementatie van innovatieve technieken, wat volgens Biogas-E wel noodzakelijk is om de sector naar een hogere efficiëntie te brengen. Dit zou de steunafhankelijkheid kunnen verminderen en op die manier de return voor het beleid verhogen.

Wanneer er echter specifieke bandingfactoren worden berekend voor verschillende vergisters in Vlaanderen, wordt het mechanisme achter het model van de onrendabele toppen duidelijk. Concreet zal het model op basis van individuele berekeningen de meest kostenefficiënte hernieuwbare energieprojecten benadelen, aangezien hen een significant lagere ondersteuning wordt toegekend in vergelijking met minder kostenefficiënte sites. Het zijn echter net de kostenefficiënte projecten die nieuwe, innovatieve

thodiek is er veel onduidelijkheid over de steunhoogte na de eerste 10 jaar. Dit veroorzaakt veel onzekerheid over de gecontinueerde uitbating bij de biogasbedrijven. Het kabinet Energie denkt eraan om de verlengingsprocedure te vereenvoudigen én om eventueel over te stappen naar een 'generieke verlengingsprocedure'. Op die manier moet niet ieder dossier individueel behandeld worden. Met de tijdslijn in verband met de eindigheid van steun in gedachten, die in het Voortgangsrapport van 2014 werd opgenomen, dreigt immers de volgende jaren een enorme administratieve belasting te ontstaan bij het VEA. Om deze vereenvoudigde procedure te kunnen realiseren, moet wel eerst een wijziging van het energiedecreet en het energiebesluit worden doorgevoerd. ■

Trelleborg. Vijfhonderd kilogram lichtheid.

www.trelleborg.com/wheels/nl

TRELLEBORG